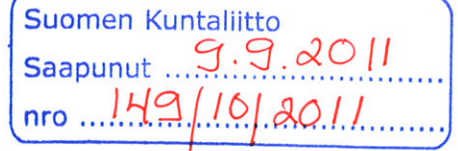


Antopäivä
7.9.2011Diaarinro
R 98/11

KANTAJA Kunnallinen työmarkkinalaitos
VASTAAJA Tehy ry
KUULTAVA Tehyn Oulaskankaan sairaalan ammattiosasto ry
ASIA Työrauhavelvollisuuden rikkominen ynnä muu



KANNE

Vaatimukset

Kunnallinen työmarkkinalaitos on vaatinut

- Tehyn Oulaskankaan sairaalan ammattiosasto ry:n tuomitsemista hyvityssakkoon työehtosopimuslain 8 §:n 1 momentin nojalla työrauhavelvollisuuden rikkomisesta sekä
- Tehy ry tuomitsemista hyvityssakkoon työehtosopimuslain 8 §:n 1 momentin nojalla valvontavelvollisuuden laiminlyömisestä.

Kunnallinen työmarkkinalaitos on lisäksi vaatinut Tehy ry:n ja Tehyn Oulaskankaan sairaalan ammattiosasto ry:n velvoittamista yhteisvastuullisesti korvaamaan Kunnallisen työmarkkinalaitoksen oikeudenkäyntikulut laillisine korkoineen.

Perusteet

Työtaistelutoimenpide ja sen kohdistuminen työehtosopimukseen

Tehyn Oulaskankaan sairaalan ammattiosasto ry on syyllistynyt työtaistelutoimenpiteeseen ohjeistaessaan jäseniään (18.5.2011 päivätty muistio ja 24.5.2011 päivätty sähköposti), ettei heillä ole velvollisuutta osallistua potilaiden kanylointiin ja varjoaineen itsenäiseen antamiseen.

Työtuomioistuimen vakiintuneen käytännön mukaan työstä kieltäytyminen muodostaa työtaistelutoimenpiteen. Nyt esillä olevassa tapauksessa työtaistelutoimenpide kohdistuu voimassa olevan kunnallisen yleiseen virka- ja työehtosopimuksen määräyksiin työntekijän tehtävistä (KVTES 1.luku 10 §), tehtäväkohtaisesta palkasta (KVTES 2.luku 5 § 2.mom) sekä työnantajan työnjohto- ja valvontaoikeudesta (KVTES 1.luku 5 §). Työstä kieltäytymisellä on tarkoitettu painostaa työnantajaa tarkastelemaan potilaiden kanylointia ja varjoaineen itsenäiseen antamiseen liittyvien tehtävien suorittamista olennaisena muutoksena röntgenhoitajien tehtäviin, joka vaikuttaisi näitä tehtäviä suorittavien röntgenhoitajien tehtäväkohtaiseen palkkaan. Työtaistelutoimenpiteen tarkoituksena on siis painostaa työnantajaa palkkaukseen liittyvissä ratkaisuisissa sekä puuttua työnantajan työnjohto- ja valvontaoikeuteen.

Ammattiosaston ja Tehy ry:n vastuu

Ammattiosastoa edustava pääluottamusmies on osallistunut aktiivisesti työtaistelun valmisteluun ja sen ylläpitoon. Ammattiosasto vastaa tästä edustajansa toiminnasta, joten se on rikkonut työrauhavelvollisuutensa. Ammattiosaston Tehy ry:ltä saamaan valvontakirjeeseen pääluottamusmies on vastannut sähköpostiviestillä, jonka sanamuodosta ilmenee piittamaton suhtautuminen valvontavelvollisuuteen. Ammattiosasto on siten rikkonut myös valvontavelvollisuutensa.

Kunnallinen työmarkkinalaitos on välittömästi saatuaan tiedon Tehyn Oulaskankaan sairaalan ammattiosasto ry:n toimista pyytänyt Tehy ry:lle 18.5.2011 toimittamassaan sähköpostiviestissä valvontatoimenpiteitä asiaan liittyen. Tehy ry on lähettänyt 19.5.2011 ammattiosastolle sähköpostiviestin, jossa ammattiosastoa on kehoitettu perumaan työstä kieltäytymistä koskeva ilmoituksensa. Ammattiosasto ei ole kuitenkaan ryhtynyt minkäänlaisiin toimenpiteisiin työtaistelun estämiseksi ja työrauhan palauttamiseksi, vaan se on nimenomaisesti kieltäytynyt noudattamasta Tehy ry:n kehoitusta perua antamansa ilmoitus työstä kieltäytymisestä. Koska työtaistelu jatkuu edelleen, ei Tehy ry:n toimenpiteitä työrauhavelvollisuuden toteuttamiseksi voida pitää riittävinä, joten Tehy ry on laiminlyönyt valvontavelvollisuutensa.

VASTAUS

Vastaus kannevaatimuksiin

Tehy ry on vastauksessaan, johon Tehy ry:n Oulaskankaan sairaalan ammattiosasto ry on osaltaan yhtynyt, kiistänyt kanteen ja vaatinut sen hylkäämistä.

Tehy ry on vaatinut Kunnallisen työmarkkinalaitoksen velvoittamista korvaamaan Tehy ry:n oikeudenkäyntikulut laillisine korkoineen.

Kanteen kiistämisen perusteet

Ilmoitettu työtaistelutoimenpide ja sen kohdistuminen työehtosopimukseen

Tapahtumainkulku on pääpiireittäin mennyt kanteessa esitetyllä tavalla.

Kysymys on siitä, että työnantaja on siirtämässä röntgenhoitajille uusia aiemmin lääkäriille kuuluneita tehtäviä, kuten kanylointia ja varjoaineen antamista. Suonensisäinen neste- ja lääkehoito on lääkäriltä delegoitu luvanvarainen tehtävä, jonka suorittamiseen röntgenhoitaja tarvitsee iv-luvan. Luvan myöntää yleensä yksikön johtava lääkäri.

Tehtävästä kieltäytyneet työntekijät eivät ole aikaisemmin tehneet näitä tehtäviä Oulaskankaan sairaalassa. Työntekijöille on annettu koulutusta tehtävään, jonka nojalla heille on myönnetty tehtävään tarvittava iv-lupa. Työntekijät ovat vaatineet uusista tehtävistä uusien tehtävien mukaista palkkaa, sillä kyseessä on lääkäriltä hoitajille siirtynyt tehtäväkokonaisuus ja näin ollen työn vaativuus kasvaa. Työnantaja on katsonut, ettei työn vaativuus kasva eikä palkkausta ole syytä muuttaa paikallisen palkkausjärjestelmän mukaisesti. Työntekijät ovat päättäneet olla ottamatta vastaan tehtäviä, jotka eivät heidän mielestään ole kuuluneet heidän perustehtäväänsä. Ammattiosasto on tämän johdosta yrittänyt neuvotella työnantajan kanssa 31.3.2011 ja 3.5.2011 saadakseen ratkaisun asiaan. Tulokseen ei päästy. Tämän seurauksena työntekijät halusivat kieltäytyä tehtävän vastaanottamisesta. Ammattiosasto on ilmoittanut asiasta työnantajalle. Ammattiosasto on myös ilmoittanut halukkuudestaan neuvotella työnantajan kanssa ratkaisun saavuttamiseksi.

Työnantajalle ei ole syntynyt toimenpiteestä mitään merkittävää taloudellista tai muutaakaan vahinkoa, eikä työnantaja ole joutunut ryhtymään muihin henkilöstöjärjestelyihin asian vuoksi. Röntgenhoitajat ovat koko ajan tehneet normaalia työtään. He ovat ainoastaan kieltäytyneet vastaanottamasta kokonaan heille uutta tehtäväkokonaisuutta.

Kysymyksessä ei ole työehtosopimuslain vastainen työtaistelutoimenpide. Ammattiosasto tai luottamusmies ei ole tehnyt päätöstä tai kehottanut työntekijöitä kieltäytymään työehtosopimuksensa mukaisista tehtävistä, joita työnantajalla on työehtosopimuksen nojalla oikeus valvoa ja johtaa. Työntekijät eivät ole kieltäytyneet noudattamasta työnantajan direktio-oikeutensa puitteissa antamia määräyksiä. Arvioitaessa jonkin työntekijän osalta hänen työnantajalleen kuuluvaa direktiovaltaa on lähtökohtana se todellinen työ, jota työntekijä tekee. Työntekijä on työnantajan määräyksestä velvollinen suorittamaan työtä, joka välittömästi liittyy hänen varsinaiseen työhönsä. Oulaskankaan sairaalan röntgenhoitajat tekevät tälläkin hetkellä työtä normaalisti eikä työ ole missään vaiheessa keskeytynyt.

Työtaistelutoimenpide kohdistuu kielletyllä tavalla työehtosopimuksen yksittäiseen määräkseen, jos sillä pyritään joko kumoamaan tai muuttamaan tämä määräys. Ammattiosasto ei ole pyrkinyt kumoamaan tai muuttamaan mitään työehtosopimuksen yksittäistä määräystä, eikä edellä mainituilla perusteilla myöskään pyrkinyt puuttumaan työnantajan työnjohtaja valvontaoikeuteen. Työnantaja on itse vaikuttanut työntekijöiden päätökseen olla ottamatta vastaan uusia tehtäväkokonaisuuksia. Kysymyksessä on tehtäväsiirto lääkäreiltä hoitajille. Työnantaja ei ole tehtäviä siirtäessään noudattanut kunnallista yleistä virka- ja työehtosopimusta, jonka 11 luvun 5 §:n 1 momentin soveltamisohjeen 4, kohdan mukaan "kun työntekijöiden tehtäväkuvauksissa määritellyjä tehtäväkokonaisuuksia muutetaan vähäistä merkittävämmiin, tulee myös tarkistaa henkilöstön työnkuvaukset muuttuneen tilanteen mukaiseksi, ja arvioida työn vaatavuus uudelleen."

Ammattiosaston ja Tehy ry:n vastuu

Koska kysymys ei ollut työehtosopimuslain vastaisesta työtaistelutoimenpiteestä, ei ammattiosasto ole rikkonut työrauhavelvollisuuttaan.

Tehy ry on 19.5.2011 kirjallisesti kehottanut ammattiosastoa perumaan ilmoituksen työstä kieltäytymisestä. Tämän lisäksi Tehy ry on ollut useita kertoja puhelimitse yhteydessä ammattiosaston puheenjohtajaan ja kehottanut ammattiosastoa etenemään asiassa kunnallisen pääsopimuksen mukaisessa neuvottelujärjestyksessä. Tämän jälkeen ammattiosaston puheenjohtaja onkin 24.5.2011 ilmoittanut, että he ovat valmiita neuvottelemaan asiasta uudelleen työnantajan kanssa. Tehy ry ei ole laiminlyönyt valvontavelvollisuuttaan, koska se on tehnyt voitavansa tilanteen ratkaisemiseksi.

Hyvityssakko

Työehtosopimuslain 10 §:n 1 momentin mukaan hyvityssakkoon tuomittaessa on otettava huomioon kaikki esiin tulleet asian haarat, kuten vahingon suuruus, syyllisyyden määrä, toisen osapuolen rikkomukseen mahdollisesti antama aihe ja yhdistyksen koko. Erityisestä syystä voidaan hyvityssakko jättää tuomitsematta. Työnantajalle ei ole syntynyt mitään esitettävissä olevaa vahinkoa, sillä lääkärit ovat aina aikaisemminkin tehneet kanyloinnit ja varjoaineen antamisen. Työnantaja on myös antanut aiheita tilanteen syntymiseen jättämällä huomioimatta, että kysymyksessä on sosiaali- ja terveysministeriön selvityksessään 2005:21 "yhteistyö ja työnjako hoitoon pääsyn turvaamisessa" määrittelemä tehtäväkuvan laajentaminen, jonka vuoksi työnantajan olisi tullut tarkastella kokonaisvaativuuden muutosta.

Ammattiosastossa on 2651 työssä käyvää jäsentä.

TODISTELU

Kantajan kirjalliset todisteet

1. Pöytäkirja paikallisneuvotteluista 16.5.2011
2. Tehy ao 704:n tiedote 17.5.2011
3. Muistio 18.5.2011
4. Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valvontapyyntö Tehy ry:lle 18.5.2011
5. Tehy ry:n vastaus valvontapyyntöön 19.5.2011
6. Tehy ao 704:n pj:n Anita Kosken lähettämä sähköposti 24.5.2011

Vastaajan kirjallinen todiste

1. Tehy ry:n vastaus valvontapyyntöön

TYÖTUOMIOISTUIMEN RATKAISU

Perustelut

Työtaistelutoimenpide ja sen kohdistuminen työehtosopimukseen

Oulaskankaan sairaalassa työnantaja on esittänyt potilaiden kanyloinnin ja varjoaineen antamisen siirtämistä röntgenhoitajien tehtäväksi. Koska mainitut tehtävät ovat aikaisemmin kuuluneet lääkärille, ovat ammattiosaston edustajat esittäneet työnantajalle vaatimuksen röntgenhoitajien tehtävien vaativuuden ja tehtäväkohtaisen palkan tarkistamisesta ehtona uusien työtehtävien tekemiselle. Työnantajan kieltäytyttyä suostumasta esitettyihin vaatimuksiin, ovat työntekijät kanteessa kerrotuin tavoin kieltäytyneet tekemästä näitä työnantajan heille määräämiä uusia tehtäviä.

Edellä mainitulla työtehtävistä kieltäytymiselle on on pyritty vaikuttamaan työnantajan työjärjestelyihin sekä painostamaan työnantajaa palkkauksen korottamiseen. Työtehtävistä kieltäytyminen on siten kohdistunut työtaistelutoimenpiteenä työehtosopimuksen työjohto-oikeutta ja palkkausta koskeviin määräyksiin.

Ammattiosaston ja Tehy ry:n vastuu

Ammattiosaston 17.5.2011 päivätystä tiedotteesta ilmenee, että työntekijöiden työnantajan heille suunnittelemissa uusista työtehtävistä kieltäytyminen perustuu ammattiosaston päätökseen. Tehy ry:n kehotuksesta huolimatta ammattiosasto ei ole myöskään perunut työstä kieltäytymistä koskevaa ilmoitustaan. Ammattiosasto on toiminnallaan rikkonut työrauhavelvollisuutensa.

Tehy ry on työtehtävistä kieltäytymisestä tiedon saatuaan 19.5.2011 päivätyllä kirjeellä muistuttanut ammattiosastoa työrauhavelvoitteesta, työnantajan tulkintaetuoikeudesta ja asian hoitamisesta kunnallisen pääsopimuksen mukaisessa neuvottelujärjestyksessä sekä kehottanut ammattiosastoa perumaan antamansa ilmoituksen työstä kieltäytymisestä. Tehy ry:n edustajan on tämän jälkeen myös ilmoitettu olleen puhelimitse yhteydessä ammatti-

osaston puheenjohtajaan, jonka on ilmoitettu olleen halukas neuvottelemaan asiasta uudelleen työnantajan kanssa. Kun työtehtävistä kieltäytyminen on kuitenkin edelleen jatkunut, ei näitä Tehy ry:n toimenpiteitä voida pitää riittävinä liitolle kuuluvan valvontavelvollisuuden täyttämiseksi.

Hyvityssakko

Työehtosopimuslain 10 §:n mukaan hyvityssakkoon tuomittaessa on otettava huomioon kaikki esiin tulleet asianhaarat, kuten vahingon suuruus, syyllisyyden määrä, toisen osapuolen rikkomukseen mahdollisesti antama aihe ja yhdistyksen tai yrityksen koko. Erityisestä syytä voidaan hyvityssakko jättää tuomitsematta.

Esitetyn selvityksen mukaan asiassa ei ole sellaista erityistä syytä, jonka johdosta hyvityssakko voitaisiin jättää kokonaan tuomitsematta. Myöskään sellaisia seikkoja, jotka antaisivat aiheutta arvioida hyvityssakon määrää tavallisesta menettelystä poiketen, ei asiassa ole.

Oikeudenkäyntikulut

Jutun hävitessään ovat Tehy ry ja Tehyn Oulaskankaan sairaalan ammattiosasto ry työtuo- mioistuimesta annetun lain 33a §:n 1 momentin nojalla velvolliset korvaamaan Kunnallisen työmarkkinalaitoksen oikeudenkäyntikulut. Kulujen määräksi on ilmoitettu 1.000 euroa. Tehyn Oulaskankaan sairaalan ammattiosasto ry ja Tehy ry ovat myöntäneet oikeudenkäyntikuluvaatimuksen määrältään oikeaksi.

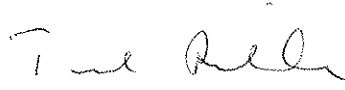
Tuomiolauselmä

Työtuo- mioistuimella tuomitaan työtuo- mioistuimen nojalla Tehyn Oulaskankaan sairaalan ammattiosasto ry:n ja Tehy ry:n maksamaan hyvityssakkoa Kunnalliselle työmarkkinalaitokselle, Tehyn Oulaskankaan sairaalan ammattiosasto ry:n työrauhavelvollisuuden rikkomisesta 2.500 euroa ja Tehy ry:n valvontavelvollisuuden laiminlyönnistä 2.500 euroa.

Tehyn Oulaskankaan sairaalan ammattiosasto ry ja Tehy ry velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan Kunnallisen työmarkkinalaitoksen oikeudenkäyntikulut 1.000 eurolla, jolle on

maksettava viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut työtuomioistuimen tuomion antopäivästä.

Työtuomioistuinneuvos



Tuula Ruikka

Asian ratkaisemiseen ovat osallistuneet Ruikka puheenjohtajana sekä Pärnänen, Nyyssölä, Rautiainen, Lehto ja Kirvesniemi jäseninä. Esittelijä on ollut Laurila.

Tuomio on yksimielinen.